

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра публічного та приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНОЛОГІЇ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньої програми «Право»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни вибіркова

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою публічного та приватного права
протокол № 1
від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Ірина КОЗАКОВА
(прізвище, ініціали)

Укладач: *Веселовська Наталія Олександрівна*, кандидат юридичних наук, доцент.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни *«Актуальні проблеми кримінології»* доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з основ теорії держави і права, конституційного права України, кримінального права України, кримінального процесуального права України, криміналістики, кримінології, органів кримінальної юстиції в Україні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми кримінології»* є сучасні закономірності злочинності, її структура, динаміка та трансформація в умовах соціальних, економічних, політичних і безпекових викликів, а також система детермінант злочинної поведінки, особа злочинця і потерпілого, механізми запобігання злочинності та кримінологічні підходи до протидії новим формам кримінальних загроз, зокрема організованим, економічним, кіберзлочинності, корупції та злочинам в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120** годин (4 кредити ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми кримінології»* є формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань у сфері кримінології, дослідження причин та умов злочинності, а також вивчення ефективних методів профілактики злочинів. Дисципліна спрямована на розвиток у здобувачів здатності аналізувати сучасні кримінологічні проблеми, зокрема механізми впливу на злочинність, ефективність превентивних заходів, а також роль соціальних та економічних факторів у формуванні кримінальної поведінки.

Основними завданнями навчальної дисципліни *«Актуальні проблеми кримінології»* є оволодіння системою криміналістичних методів, засобів і прийомів збирання, дослідження та оцінки доказів, формування вміння здійснювати криміналістичний аналіз місця події, слідів, предметів і поведінки учасників кримінального провадження, засвоєння положень криміналістичної техніки, тактики та теорії криміналістичних версій, розвиток навичок практичного використання криміналістичних знань у досудовому розслідуванні та судовому розгляді, а також формування здатності застосовувати сучасні цифрові, біометричні й аналітичні інструменти криміналістики з урахуванням актуальних потреб правозастосовної практики.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна *«Актуальні проблеми кримінології»* забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
- ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
ТЕМА 1. Основи кримінології: предмет, методи та завдання	10	2	2			6	12	1	1			10
ТЕМА 2. Теорії злочинності та причинно-наслідкові зв'язки	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 3. Злочинність як соціально-правове явище	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 4. Особистість злочинця та девіантна поведінка	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 5. Детермінанти злочинності	14	2	4			8	12	1	1			10
ТЕМА 6. Віктимологія та жертва злочину (правопорушення)	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 7. Злочинність неповнолітніх і молоді	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 8. Організована, транснаціональна та кіберзлочинність	12	2	2			8	12		2			10
ТЕМА 9. Спеціальні види злочинності та сучасні виклики	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 10. Запобігання злочинності та кримінологічна політика	12	2	2			8	12	1	1			10
<i>Усього годин</i>	120	20	22	0	0	78	120	8	12	0	0	100

5. Зміст програми навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Основи кримінології: предмет, методи та завдання.

Кримінологія як міждисциплінарна наука. Предмет і об'єкт кримінологічного дослідження. Методи кримінології: загальнонаукові, соціологічні, статистичні, психологічні. Завдання кримінології на сучасному етапі розвитку суспільства та держави.

ТЕМА 2. Теорії злочинності та причинно-наслідкові зв'язки.

Класичні, позитивістські та сучасні кримінологічні теорії. Біологічні, соціальні та інтегративні підходи до пояснення злочинності. Причини, умови та механізм формування злочинної поведінки.

ТЕМА 3. Злочинність як соціально-правове явище.

Поняття злочинності, її ознаки та показники. Класифікація злочинів і видів злочинності. Сучасні тенденції злочинності в Україні та світі, вплив глобалізації та цифровізації.

ТЕМА 4. Особистість злочинця та девіантна поведінка.

Кримінологічна характеристика особи злочинця. Соціально-демографічні, психологічні та поведінкові риси. Девіантна поведінка та її кримінологічні інтерпретації. Механізм переходу від девіації до злочину.

ТЕМА 5. Детермінанти злочинності.

Соціальні, економічні, політичні та психологічні фактори злочинності. Вплив сім'ї, освіти, середовища та медіа. Роль кризових і воєнних чинників у формуванні злочинної поведінки.

ТЕМА 6. Віктимологія та жертва злочину (правопорушення).

Віктимологічний аналіз злочинності. Поняття та типологія жертв злочинів. Віктимна поведінка та фактори віктимізації. Захист прав потерпілих і зниження віктимних ризиків.

ТЕМА 7. Злочинність неповнолітніх і молоді.

Особливості злочинної поведінки неповнолітніх. Фактори втягнення дітей і молоді у злочинну діяльність. Роль сім'ї, навчальних закладів, гуртків, соціального середовища. Профілактика злочинності серед молоді та вразливих груп. Програми для неповнолітніх.

ТЕМА 8. Організована, транснаціональна та кіберзлочинність.

Поняття та ознаки організованої і транснаціональної злочинності. Кіберзлочинність: типологія, тенденції та кримінологічні особливості. Міжнародний досвід протидії сучасним формам злочинності.

ТЕМА 9. Спеціальні види злочинності та сучасні виклики.

Корупційна злочинність: структура та динаміка. Тероризм і радикалізація з кримінологічної точки зору. Домашнє насильство, торгівля людьми, нелегальна міграція як комплексні кримінологічні проблеми.

ТЕМА 10. Запобігання злочинності та кримінологічна політика.

Кримінологічні засоби профілактики злочинності. Рецидивна злочинність і моделі її запобігання. Соціально-правова реабілітація осіб, які вчинили злочин. Кримінологічний моніторинг і прогнозування злочинності в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи кримінології: предмет, методи та завдання	2	1
2	ТЕМА 2. Теорії злочинності та причинно-наслідкові зв'язки	2	1
3	ТЕМА 3. Злочинність як соціально-правове явище	2	1
4	ТЕМА 4. Особистість злочинця та девіантна поведінка	2	1
5	ТЕМА 5. Детермінанти злочинності	2	1
6	ТЕМА 6. Віктимологія та жертва злочину (правопорушення)	2	1
7	ТЕМА 7. Злочинність неповнолітніх і молоді	2	
8	ТЕМА 8. Організована, транснаціональна та кіберзлочинність	2	
9	ТЕМА 9. Спеціальні види злочинності та сучасні виклики	2	1
10	ТЕМА 10. Запобігання злочинності та кримінологічна політика	2	1
Усього годин		20	8

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи кримінології: предмет, методи та завдання	2	1
2	ТЕМА 2. Теорії злочинності та причинно-наслідкові зв'язки	2	1
3	ТЕМА 3. Злочинність як соціально-правове явище	2	1
4	ТЕМА 4. Особистість злочинця та девіантна поведінка	2	1
5	ТЕМА 5. Детермінанти злочинності	4	1
6	ТЕМА 6. Віктимологія та жертва злочину (правопорушення)	2	1
7	ТЕМА 7. Злочинність неповнолітніх і молоді	2	2
8	ТЕМА 8. Організована, транснаціональна та кіберзлочинність	2	2
9	ТЕМА 9. Спеціальні види злочинності та сучасні виклики	2	1
10	ТЕМА 10. Запобігання злочинності та кримінологічна політика	2	1
Усього годин		22	12

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. Основи кримінології: предмет, методи та завдання	6	10
2	ТЕМА 2. Теорії злочинності та причинно-наслідкові зв'язки	8	10
3	ТЕМА 3. Злочинність як соціально-правове явище	8	10
4	ТЕМА 4. Особистість злочинця та девіантна поведінка	8	10
5	ТЕМА 5. Детермінанти злочинності	8	10
6	ТЕМА 6. Віктимологія та жертва злочину (правопорушення)	8	10
7	ТЕМА 7. Злочинність неповнолітніх і молоді	8	10
8	ТЕМА 8. Організована, транснаціональна та кіберзлочинність	8	10
9	ТЕМА 9. Спеціальні види злочинності та сучасні виклики	8	10
10	ТЕМА 10. Запобігання злочинності та кримінологічна політика	8	10
Усього годин		78	100

11. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни *«Актуальні проблеми кримінології»* спрямована на поглиблене опрацювання сучасних кримінологічних підходів до аналізу злочинності, її причин, умов і закономірностей розвитку, а також на формування вміння науково оцінювати злочинність як соціально-правове явище з урахуванням чинного законодавства, статистичних даних та актуальної національної й міжнародної практики. В її основі лежить системне вивчення теоретичних положень кримінології, міждисциплінарних наукових концепцій, офіційних кримінальних статистик, аналітичних звітів та результатів емпіричних досліджень.

Опрацювання матеріалу передбачає аналіз предмета, методів і завдань кримінології, основних теорій злочинності та причинно-наслідкових зв'язків, структури й динаміки злочинності, а також особливостей класифікації злочинів і сучасних кримінологічних тенденцій в Україні та світі. Значна увага приділяється кримінологічному аналізу особистості злочинця, соціальних, економічних і психологічних факторів злочинної поведінки, а також віктимологічним підходам до вивчення жертв злочинів.

У межах самостійної роботи окремо досліджуються проблеми злочинності неповнолітніх і молоді, девіантної поведінки, рецидивної злочинності, а також кримінологічні особливості залучення вразливих груп населення до протиправної діяльності. Аналізуються сучасні форми організованої, транснаціональної та корупційної злочинності, кіберзлочинність, тероризм і радикалізація, а також кримінологічні аспекти торгівлі людьми та нелегальної міграції.

Самостійна робота охоплює вивчення кримінологічних засобів профілактики злочинності, моделей запобігання та соціально-правової реабілітації осіб, які вчинили злочини, а також інструментів кримінологічного моніторингу й прогнозування. Особливий акцент робиться на аналізі злочинності у воєнний та післявоєнний період, зміні її структури, появі нових ризиків і викликів для системи кримінальної юстиції.

Самостійна робота формує здатність критично аналізувати кримінологічну інформацію, працювати з різними джерелами даних, застосовувати теоретичні моделі до реальних соціально-правових процесів, обґрунтовувати кримінологічні висновки, оцінювати ефективність профілактичних заходів і розробляти науково виважені підходи до протидії злочинності в сучасних умовах.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та спрямовані на поглиблене опрацювання навчального матеріалу. Виконати необхідно два завдання в кожному варіанті:

ТЕМА 1. ОСНОВИ КРИМІНОЛОГІЇ: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ ТА ЗАВДАННЯ

- 1) Підготуйте аналітичний огляд (2–3 стор.) на тему «Кримінологія як наука: предмет, методи дослідження та місце в системі юридичних і соціальних наук».
- 2) Складіть узагальнювальну схему основних методів кримінології (статистичні, соціологічні, психологічні, порівняльно-правові) з коротким поясненням сфери їх застосування.

ТЕМА 2. ТЕОРІЇ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВІ ЗВ'ЯЗКИ

- 1) Проаналізуйте одну класичну та одну сучасну теорію злочинності, визначивши їх пояснювальний потенціал щодо сучасних форм злочинної поведінки.
- 2) Проблемне завдання. Обґрунтуйте, чому одна й та сама соціальна умова може призводити до злочинної поведінки в одних осіб і не мати такого ефекту в інших.

ТЕМА 3. ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ

- 1) Опрацюйте офіційні статистичні дані про злочинність за останні 10 років та підготуйте короткий аналітичний висновок щодо основних тенденцій.
- 2) Репродуктивне завдання. Складіть класифікацію злочинів за обраним критерієм (характер посягання, суб'єкт, спосіб учинення) з прикладами.

ТЕМА 4. ОСОБИСТІСТЬ ЗЛОЧИНЦЯ ТА ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА

- 1) Підготуйте письмовий аналіз (1,5–2 стор.) кримінологічних типів злочинців із урахуванням соціальних і психологічних характеристик.
- 2) Кейс-метод. Проаналізуйте описану життєву ситуацію та визначте, які риси особистості можуть сприяти формуванню злочинної поведінки.

ТЕМА 5. ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОСТІ

- 1) Складіть порівняльну таблицю факторів злочинності з поясненням механізму їх впливу на кримінальну поведінку.
- 2) Проблемне завдання. Проаналізуйте, які фактори злочинності є домінуючими в умовах суспільної кризи або воєнного стану.

ТЕМА 6. ВІКТИМОЛОГІЯ ТА ЖЕРТВА ЗЛОЧИНУ (ПРАВОПОРУШЕННЯ)

- 1) Підготуйте огляд основних віктимологічних концепцій та їх значення для профілактики злочинності.
- 2) Проаналізуйте конкретний приклад злочину й визначте віктимні фактори, що могли вплинути на поведінку потерпілого.

ТЕМА 7. ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ І МОЛОДІ

- 1) Аналітичне завдання. Проаналізуйте один з наведених кримінологічних парадоксів злочинності неповнолітніх та поясніть його через соціальні й психологічні фактори:
 - Парадокс інституційної опіки
Зростання кількості програм соціального захисту, інклюзивної освіти та психологічного супроводу неповнолітніх не корелює зі зниженням рівня повторної девіантної поведінки; у частини молоді інституційна опіка знижує внутрішню відповідальність і підсилює зовнішній локус контролю.
 - Парадокс нормативної поінформованості. Підвищення правової обізнаності підлітків і доступ до інформації про права людини не завжди зменшує злочинність, а в окремих випадках використовується для маніпулятивного уникнення відповідальності та раціоналізації протиправної поведінки.
 - Парадокс соціальної включеності. Активна цифрова та соціальна включеність молоді (соціальні мережі, онлайн-спільноти, неформальні групи) одночасно зменшує класичну маргіналізацію, але створює нові криміногенні середовища, що сприяють нормалізації насильства, груповій девіації та швидкій криміналізації поведінкових моделей.
- 2) Проблемне завдання. На основі реальної або змодельованої ситуації визначте ключові чинники втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність і обґрунтуйте найбільш ефективні профілактичні заходи (сім'я, школа, громада, соціальні програми).

ТЕМА 8. ОРГАНІЗОВАНА, ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ТА КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ

- 1) Репродуктивне завдання. Складіть структуровану характеристику організованої, транснаціональної та кіберзлочинності, визначивши їх спільні й відмінні кримінологічні ознаки.

2) Проблемне завдання. Проаналізуйте сучасний виклик (цифровізація, глобалізація, війна) і поясніть, як він впливає на трансформацію організованої або кіберзлочинності та ускладнює протидію їй.

ТЕМА 9. СПЕЦІАЛЬНІ ВИДИ ЗЛОЧИННОСТІ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

1) Аналітичне завдання. Проаналізуйте структуру та динаміку одного зі спеціальних видів злочинності (корупційної, терористичної, торгівлі людьми або домашнього насильства) з урахуванням соціальних і політичних процесів.

2) Проблемне завдання. Обґрунтуйте, чому ці види злочинності мають комплексний характер і не можуть бути ефективно подолані виключно кримінально-правовими засобами.

ТЕМА 10. ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

1) Аналітичне завдання. Складіть узагальнену модель кримінологічної профілактики злочинності, поєднавши загальносоціальні, спеціально-кримінологічні та індивідуальні заходи.

2) Проблемне завдання. Проаналізуйте роль кримінологічного моніторингу й прогнозування злочинності у формуванні державної політики запобігання злочинності в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

Самостійна робота оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційований залік)

1. Кримінологія як міждисциплінарна наука та її відмінність від кримінального права і кримінального процесу.
2. Предмет і об'єкт кримінологічного дослідження: співвідношення та наукове значення.
3. Основні завдання кримінології на сучасному етапі розвитку держави і суспільства.
4. Охарактеризуйте систему методів кримінології та їх практичне застосування.
5. Роль соціологічних і статистичних методів у вивченні злочинності.
6. Класична кримінологічна школа: основні ідеї та їх значення сьогодні.
7. Позитивістські теорії злочинності та їх критика.
8. Соціальні теорії злочинності: ключові підходи та пояснювальні моделі.
9. Інтегративні теорії злочинності та їх переваги.
10. Причини, умови та механізм формування злочинної поведінки.
11. Поняття злочинності як соціально-правового явища.
12. Основні ознаки злочинності та показники її вимірювання.
13. Класифікація злочинів і видів злочинності в кримінології.
14. Сучасні тенденції злочинності в Україні.
15. Вплив глобалізації та цифровізації на структуру злочинності.
16. Кримінологічна характеристика особи злочинця: основні елементи.
17. Соціально-демографічні чинники формування злочинної поведінки.
18. Психологічні особливості особи злочинця.
19. Поняття девіантної поведінки та її форми.
20. Механізм переходу від девіації до злочину.
21. Поняття детермінант злочинності та їх класифікація.
22. Соціальні та економічні фактори злочинності.
23. Роль сім'ї та освіти у формуванні злочинної поведінки.
24. Вплив медіа та цифрового середовища на злочинність.
25. Воєнні та кризові чинники як детермінанти злочинності.
26. Віктимологія як складова кримінології: поняття і завдання.
27. Типологія жертв злочинів.
28. Поняття віктимної поведінки та фактори віктимізації.
29. Співвідношення ролі злочинця і жертви в механізмі злочину.
30. Кримінологічні засоби зниження віктимних ризиків.
31. Особливості злочинності неповнолітніх і молоді.
32. Фактори втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.

33. Роль сім'ї та освітніх інституцій у профілактиці злочинності молоді.
34. Соціальні програми профілактики злочинності серед вразливих груп.
35. Кримінологічні парадокси злочинності неповнолітніх.
36. Поняття та ознаки організованої злочинності.
37. Транснаціональна злочинність: кримінологічні характеристики.
38. Кіберзлочинність: типологія та сучасні тенденції.
39. Кримінологічні особливості злочинів у цифровому середовищі.
40. Міжнародний досвід протидії організованим і кіберзлочинності.
41. Корупційна злочинність: структура, причини та динаміка.
42. Тероризм і радикалізація з кримінологічної точки зору.
43. Домашнє насильство як комплексна кримінологічна проблема.
44. Торгівля людьми та нелегальна міграція: кримінологічний контекст.
45. Вплив соціальних конфліктів і нестабільності на спеціальні види злочинності.
46. Поняття та система кримінологічної профілактики злочинності.
47. Рецидивна злочинність: фактори формування та моделі запобігання.
48. Соціально-правова реабілітація осіб, які вчинили злочин.
49. Кримінологічний моніторинг і прогнозування злочинності.
50. Особливості формування кримінологічної політики в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях. Використовується вербальний метод (лекція, міні-дискусія щодо причин та факторів злочинності). Застосовується візуалізація. Демонструються фрагменти кримінологічних досліджень, статистичних звітів, інтерактивних карт. Передбачена робота з літературою: конспектування теорій злочинності, анотування наукових статей та міжнародних доповідей. Застосовуються ІКТ — аналіз цифрових баз даних злочинності, використання веб-ресурсів.

Методи навчання на семінарських заняттях. Застосовуються вербальний метод. Використовується візуалізація — побудова схем кримінологічних моделей, матриць ризиків, таблиць групових факторів злочинності. Застосовується робота з літературою: підготовка есе та аналітичних оглядів причинності, коротких доповідей із міжнародної практики. Використовуються ІКТ. Кейс-метод застосовується у вирішенні практичних ситуацій щодо віктимологічних моделей, рецидивізму, насильницької злочинності, кіберзлочинів, корупції. Практичний метод використовується у моделюванні прогнозів злочинності. Пошуковий метод передбачає самостійне знаходження кримінологічних даних у відкритих джерелах, вибірок, аналітичних звітів.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Актуальні проблеми кримінології» використовуються такі методи оцінювання:

Для поточного оцінювання: усне та письмове опитування з теорій злочинності, аналізу факторів та віктимологічних моделей. Виконання аналітичних есе та рефератів за окремими темами (молодіжна злочинність, кіберзлочини, корупція). Розв'язання ситуаційних завдань. Підготовка презентацій та коротких аналітичних таблиць. Проєкти з оцінки ризиків злочинності, аналізу статистики, моделювання кримінологічних прогнозів.

Для підсумкового контролю: усна або письмова підсумкова відповідь. Виконання підсумкового ситуаційного завдання з аналізом причинно-наслідкових зв'язків злочинності. Підготовка аналітичного висновку щодо кримінологічної проблематики або оцінки ефективності профілактичних заходів.

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диференційований залік.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінології» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Актуальні проблеми кримінології» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «Актуальні проблеми кримінології» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Підсумковий контроль	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			Самостійна робота
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Актуальні проблеми кримінології» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

- Дрьомін В.М. Кримінологія війни: методологічні засади // Вивчення криміногенної ситуації в Україні та прогнозування її подальшої динаміки (вплив воєнних факторів) : Матер. наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 07 вересня 2022 р.) / редкол. : Вербенський М. Г., Опришко І. В., Кулик О. Г. та ін. -Київ : ДНДІ МВС України; Харків : Мачулін, 2022. С. 17, <https://dspace.onua.edu.ua/items/e2990e11-7937-42e4-972d-64e828781ed3>
- Кримінологія : підручник [Текст] / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 612 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_pravo/Kryminolohiya-Cherney.pdf
- Орлов Ю.В. Злочинність і протидія їй в умовах війни: кримінально-правовий та кримінологічний виміри : монографія. Харків: Право, 2023. С. 60–61. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0574ad96-4bdd-4d82-a006-5684cc4b0442/content>

4. Пунда О.О. Вавринчук М.П. Предмет кримінологічної науки у контексті російсько-української війни. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №8. С. 338-331. <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/14770>
5. Сокурєнко, В. В. (2023). Кримінологія війни: зміст та концептуальні засади формування. Вісник Кримінологічної асоціації України, 29(2), 11-30. <https://doi.org/10.32631/vca.2023.2.01>
6. Сокурєнко В.В. Концепт оборонної свідомості у структурі кримінології війни. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. 2023. No 1 (5). С. 166. <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-31>
7. Веселовська Н.О. Кримінологічна характеристика та запобігання втягненню неповнолітніх у протиправну діяльність. Текст дисертації. Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Національна академія управління». Київ, 2021. [0421U103238](https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-31).
8. Veselovska, N., Veselov, M., Merdov, S., & Kolomoiets, O. (2024). Effectiveness of Special Juvenile Crime Prevention Programmes. Pakistan Journal of Criminology. С. 951 - 1006. <https://numl.org/1h2s>
9. Veselovska N.O. Characteristics of the criminal person who involves juveniles in illegal activity. European Reforms Bulletin. 2020. No 4. P. 143–147. [https://aord.com.ua/cms/uploads/European Reforms Bulletin 4 2020 3735db1f8f.pdf](https://aord.com.ua/cms/uploads/European_Reforms_Bulletin_4_2020_3735db1f8f.pdf)
10. Веселовська Н.О. Деякі особливості криміналістичних засад запобігання втягненню неповнолітніх у протиправну діяльність. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 5. С. 71–74. http://apnl.dnu.in.ua/3_2020/8.pdf
11. Veselovska Nataliia... Effectiveness of Special Juvenile Crime Prevention Programmes. Pakistan Journal of Criminology Vol. 16, No. 03, July—September 2024 (991-1006) **Scopus** <https://numl.org/1h2s>
12. ...Nataliia Veselovska. (2024). Restoration of juvenile justice in the post-war period in Ukraine. Sapientia: International Journal of Interdisciplinary Studies, 5(4). **Scopus** <https://www.scopus.com/sourceid/21101215098>
13. Veselovska Nataliia [Crime prevention in special \(free\) economic zones](https://www.researchgate.net/publication/371579075_Crime_prevention_in_special_free_economic_zones) br. 2023 p. [https://www.researchgate.net/publication/371579075 Crime prevention in special free economic zones](https://www.researchgate.net/publication/371579075_Crime_prevention_in_special_free_economic_zones) Veselovska, N., Sieriebriak, S., Petkov, V., Dovban, I., & Udod, A. (2023). Web of Science Core Collection ISSN: 0798-1406 / 2542-3185 **Web of Science**
14. Veselovska Nataliia. [COMBATING CYBERCRIME AND CRIMINAL LEGAL MEASURES UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL](https://www.magnanimitas.cz/12-02-xxxi) JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH. AD ALTA. 2022. P. 233-236. **Web of Science**. <http://www.magnanimitas.cz/12-02-xxxi>
15. Veselovska, Nataliia ; Slipeniuk, Vasyl ; (...); Gorbenko, Arina Electronic Proceedings in Modern Legal Conditions Published Aug 2021 <https://koreascience.kr/article/JAKO202127452903433.pdf> **Web of Science**
16. Веселовська Н.О. Детермінанти, які впливають на втягнення неповнолітніх дівчат у протиправну діяльність. Часопис Київського університету права. 2021. №3. С. 249-253. <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/84/%E2%84%963-2021>

Допоміжна

1. Актуальні проблеми протидії злочинності і корупції: збірник А 43 матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Харків, 22 грудня 2023 р.). Харків: Юрайт, 2023. 202 с.
2. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Кримінологія. Історія та колаборантно-воєнні злочини в сучасній Україні. Навчальний посібник. Видавництво «Ліра-К», 2023. 350 с.
3. Пенітенціарна кримінологія : підручник / І. Г. Богатирьов, А. В. Боровик, О. М. Джужа та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 464 с.
4. Фоменко А.Є., Кричун Ю.А. та інші.. Кримінологія: Підручник. За заг. ред. д.ю.н., засл. юриста України А.Є. Фоменка. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 318 с.
5. Злочинність і протидія їй в умовах війни: кримінально-правовий та кримінологічний виміри : монографія / Ю. В. Орлов ; Кримінол. асоц. України. – Харків : Право, 2023. 252 с.